

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-04138-014
Otsuse kuupäev	3. aug 2022
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Anastasia Nezgovorova, Andry Krass
Tarbija	
Kaupleja	AS Alexela, 10015238
Tarbija nõue	Lepingu täitmine
Asja läbivaatamise aeg	29. juuni 2022

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. jätta avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid 2.novembril 2013 elektrienergia müügilepingu PL1200016909, millega kaupleja võttis endale kohustuse anda tarbimiskohas 38ZEE-00043399-S tarbijale üle (müüa) elektrienergiat ning tarbija kohustus tasuma tarbitud elektrienergia eest vastavaks hinnaperioodiks kokkulepitud hinnaga. Hinnaperioodil 1.01.2021 kuni 31.12.2021 kehtis leping tingimustel, mida kaupleja pakkus pakettis „Alexela Kodupakett elekter börsikindlustusega”.

Poolte selgituste järgi lõpetas kaupleja börsikindlustuse pakkumise ja teatas, et alates 1.jaanuarist 2022 kehtima hakkaval hinnaperioodil kehtib tarbijaga sõlmitud lepingus tavaline börsipakett.

Tarbija hinnangul koosnes leping kahest osast, so börsihinnaga elektripaketist ja kindlustusest. Kauplejal ei olnud õigust sellisel viisil lõpetada kindlustuslepingut. Telefonivestlus kauplejaga oli arusaamatu ja kauplejalt saadud vastused ei saanud olla lepingu lõpetamise tahteavaldused.

Tarbija väidab, et pidi muudatustest teada saamiseks tegema arvestatavaid pingutusi. Arvete tasumiseks on tal antud pankla püsivaks korraldus. Arve on tema jaoks eelkõige maksedokument, millest ta ei otsi lepingut muutvaid ega lõpetavaid teateid.

Tarbija nõuab kauplejalt börsikindlustuse pakkumise jätkamist seni kehtinud tingimustel.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja leiab, et tarbija nõue ei ole põhjendatud. Tarbijale teadete edastamise kord sisaldub lepingu osaks olevates tüüptingimustes ja elektrituruseaduses. Kaupleja on tarbijale uuel hinnaperioodil kehtima hakkavaid muudatusi nõuetekohaselt selgitanud.

Tarbijale selgitati börsikindlustusega paketi lõpetamise kavatsust juulis 2021 toimunud e-kirjavahetuses ja telefonivestluses. Kuna tarbija lepingu muutmise ei nõustunud, osutati tarbijale kokkulepitud teenust hinnaperioodil lõpuni. 1.jaanuarist 2022 algavale hinnaperioodile tehti pakkumus börsipaketi tingimustel, mis ei sisalda kindlustust.

Tarbijale teatati uue hinnaperioodi paketist ka 31.oktoobril 2021 esitatud arvel 112021007389; samas selgitati tarbijale lepingust väljumise õigust, mida tarbija ei ole kasutanud.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõenditest saab järeldada, et poolte õigussuhe põhineb energiamüügi lepingul VÕS § 208 lg 3 tähenduses.

Pooled vaidlevad selles, kas kaupleja on lepingut õiguspäraselt muutnud või mitte. Tarbija väidab, et ei ole kauplejalt saanud selget ja õiguspäraselt lepingu muutmise teadet; kaupleja väidab, et tarbijat on teavitatud korduvalt ja mitmel viisil; arvele kantud teavitus on kooskõlas lepingu osaks olevate tüüptingimuste ja seadusega.

Komisjon hindab esmalt kaupleja tüüptingimuste siduvust, so tüüptingimuste muutumist lepingu osaks.

VÕS § 37 järgi on tüüptingimused lepingu osaks, kui tüüptingimuste kasutaja neile kui lepinguosale enne lepingu sõlmimist või lepingu sõlmimise ajal selgelt viitas ja teisel poolel oli võimalus nende sisust teada saada.

Kõnealusel juhul sisalduvad kaupleja tüüptingimused (eratarbija elektrilepingu üldtingimused) põhitingimustega samas dokumendis. Kaupleja väljatöötatud põhitingimuste plangil asub viide kasutatavatele üldtingimustele (lisa 1) enne põhitingimuste allkirja.

Komisjoni arvates on kaupleja üldtingimuste kasutamisele viidanud piisavalt selgelt; tüüptingimused on tarbija poolt allkirjastatud samaaegselt põhitingimustega; puuduvad mistahes viited selles, et tarbijal ei olnud võimalust enne dokumendi allkirjastamist tüüptingimuste sisust teada saada. Seega on kaupleja eratarbija elektrilepingu üldtingimused lepingu osaks ning vaidluse lahendamisel tuleb neid hinnata koostoimes lepingu põhitingimustega.

Komisjon peab vajalikuks selgitada kauplejale, et tüüptingimuste sisus omakorda teistele tüüptingimustele (tootetingimused) viitamine, ilma viidatud tingimusi lepingu dokumendile lisamata, ei ole üldjuhul piisavalt selge ning sellisest praktikast tuleb hoiduda.

Järgnevalt hindab komisjon asjassepuutuvaid põhi- ja üldtingimusi ning nende toimet. Tarbija arvates ei olnud kauplejal õigust lõpetada kindlustuskaitse pakkumist. Kaupleja leiab, et tal on õigus igaks järgneva hinnaperioodiks muuta lisaks hinnale ka tootetingimusi (pakette).

Komisjonile esitatud lepingu põhitingimuste osas „põhisätted” on pooled kokku leppinud paketi (toote) nimetuse, hinna, kuutasu, kindlustusmakse, arveldusperioodi ja hinnaperioodi

kestuse. Nende pöhitingimustega on kaupleja võtnud tähtajalise kohustuse, mis kehtib kokkulepitud hinnaperioodi kestel (tüüptingimuste p 2.4).

Kaupleja tüüptingimuste p 2.4 (1.jaanuaril 2020 kehtestatud redaktsioonis) järgi lepivad pooled lepingus kokku elektrienergia müügi hinna ja valitud tootele kehtivad tootetingimused (p 2.4.1) ning hinnaperioodi (p 2.4.2). Tüüptingimuste p 2.5 järgi on kauplejal õigus lepingus kokkulepitud viisil muuta järgnevas hinnaperioodiks hinda või tootetingimusi. Tarbijal on hinna või tootetingimuste muutmiseiga mittenõustumise korral leping ühepoolselt üles öelda.

Poolte lepingu tootetingimused (valitud pakett) on kokku lepitud lepingu eriosas; lepingu hinnaperiood on 12 kuud. Seega lasus kauplejal kohustus kogu hinnaperioodi kestel täita lepingut kokkulepitud paketi põhjal. Sellest ei saa aga tuletada kaupleja kohustust jätkata lepingut järgmiseks hinnaperioodiks samadel tingimustel. Kauplejal oli õigus pakkuda uueks ja igaks järgnevas hinnaperioodiks eelmisest perioodist erinevaid tingimusi ja hinda, millised kehtivad järgneva hinnaperioodi kestel juhul, kui tarbija pakkumust aktsepteerib.

Järgnevalt hindab komisjon, kas kaupleja on teatanud tarbijale uue hinnaperioodi pakkumusest nõuetekohaselt.

Pooled ei vaidle selles, et kaupleja teatas tarbijale kavatsusest tootetingimusi muuta (lõpetada börsikindlustuse pakkumine) juulis 2021 e-kirja teel ja augustis toimunud telefonivestluses. 31.oktoobri 2021 arvele on märgitud järgmise hinnaperioodi pakkumus. Vaidlust ei ole selles, et tarbijale saadeti arve lepingus kokkulepitud viisil ja tarbija on arve kätte saanud.

Komisjon nõustub tarbijaga selles, et kui kaupleja soovib tarbijale lepingu muutmise pakkumuse edastada arvel, siis tuleb arve ja lepingu muutmise tahteavaldus selgelt eristada viisil, mis on tarbija jaoks lihtsasti märgatav. Kui arve ja lepingu muutmise tahteavaldus edastatakse tarbijale e-kirja teel (sh e-kirja manusena), siis tuleb e-kirja pealkirjas ja sisus kajastada ka lepingu muutmise tahteavalduse olemasolu. Kui arve edastatakse ainult tarbija internetipanka (nt püsimaksekorraldus), tuleb lepingu muutmise tahteavaldus edastada eraldi tarbija kontaktandmetele, kuivõrd internetipanka ei saa üldjuhul käsitleda tarbija kontaktandmena ja üldise teabevahetusvahendina ning tarbija ei pruugi vastavat tahteavaldust kätte saada.

Kaupleja poolt tarbijale esitatud arvele 112021007389 kantud teade nendele nõuetele ei vasta. Pakutava muudatuse teatele arve sissejuhatuses viide puudub ja teade on paigutatud arvele peale makseandmeid. Sellisel viisil edastatud teavet ei saa pidada selgesti välja tooduks ja lepingu muutmise pakkumus võib jääda kergesti tähelepanuta.

Kõnealusel juhul ei saa sellest siiski teha järeldust, et kaupleja on kohustatud jätkama uuel hinnaperioodil lepingu täitmist senistel tingimustel. Komisjonile on esitatud poolte kõnesalvestis, millega on tõendatud, et kaupleja teatas tarbijale, et järgmisel hinnaperioodil ei pakuta teenust börsikindlustusega kodupaketi tingimustel. Tarbija kinnitas telefonivestluses, et saab sellest muudatust aru, kuid ei nõustu lepingu muutmiseiga hinnaperioodi kestel. Kaupleja selgitas tarbijale seejärel, et hinnaperioodi kestel täidetakse lepingut senistel tingimustel, kuid 1.jaanuaril 2022 algavaks hinnaperioodiks ei pakuta börsikindlustusega paketti. Seega oli kindlustuskaitse lõppemine teada ning tal oli võimalus kaaluda lepingu jätkamist uutel tingimustel või siis leping üles öelda. Kuivõrd tarbija lepingut üles ei öelnud, oli kaupleja õigustatud alates 1.jaanuarist 2022 täitma lepingut muudetud tingimustel.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija nõue lepingu täitmise jätkamises eelmisel

hinnaperioodil kehtinud tingimustel ei ole põhjendatud ja tarbija avaldus tuleb jätta rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/

Andry Krass
/allkirjastatud digitaalselt/